

Don't Worry, Be B'Simcha: Finding Happiness on Sukkos

To Do:

1. Don't Worry
2. Be Happy

Rabbi Efrem Goldberg
Boca Raton Synagogue
Sukkos 5774/2013

1. Devarim 28

46 They will be a sign and a wonder, in you and in your offspring, forever, 47 because you did not serve HASHEM, your God, amid gladness and goodness of heart, when everything was abundant. * 48 So you will serve your enemies whom

וְיִבְרָעַךְ עַד-עוֹלָם: פֶּחַח אֲשֶׁר לֹא-עָבַדְתָּ אֶת-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב מְרִיב כָּל-יְמֵי חַיֶּיךָ וְעָבַדְתָּ אֶת-אֱלֹהֵיךָ אֲשֶׁר יִשְׁלַחְנוּ יְהוָה בְּךָ בְּרָעַב וְרָעָמָּא יִבְרָעָךְ יוֹמָא וְעוֹלָם

2. Devarim 16

13 You shall make the festival of Succos for a seven-day period, when you gather in from your threshing floor and from your wine cellar, 14 You shall rejoice on your festival — you, your son, your daughter, your slave, your maidservant, the Levite, the proselyte, the orphan, and the widow who are in your cities. 15 A seven-day period shall you celebrate to HASHEM, your God, in the place that HASHEM, your God, will choose, for HASHEM will have blessed you in all your crop and in all your handiwork, and you will be completely joyous.*

16 Three times a year* all your males should appear before HASHEM, your God, in the place that He will choose: on the Festival of Matzos, the Festival of Shavuos, and the Festival of Succos; and he shall not appear before HASHEM empty handed, 17 everyone according to what he can give, according to the blessing that HASHEM, your God, gives you.

*חַג הַסֻּכּוֹת תַּעֲשֶׂה לָךְ שִׁבְעַת יָמִים בְּאֶסְפָּךְ מִגֶּרְגֶר וּמִיִּקְבֶּךָ: וְשִׂמְחָתָךְ בְּחַגְךָ אִתָּה וּבְנֶךָ וּבִתְּךָ וּבְמִלְךָ וּבְאִמְתְּךָ וּבְלִוְי וְהַגֵּר וְהַיְתוּם וְהָאֵלְמָנָה אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ: שִׁבְעַת יָמִים תַּחֲג לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּמָקוֹם אֲשֶׁר-יִבְחַר יְהוָה כִּי יִבְרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל תְּבוּאֹתֶיךָ וּבְכָל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְהָיִיתָ אֶךְ שְׂמֵחַ: שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים | בְּשָׁנָה יִרְאֶה כָּל-יִבְרֵיךָ אֶת-פָּנָי | יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר בְּחַג הַמִּצּוֹת וּבְחַג הַשְּׂבִעוֹת וּבְחַג הַסֻּכּוֹת וְלֹא יִרְאֶה אֶת-פָּנָי יְהוָה רֵיקָם: אִישׁ כְּמַתְנֵת יָדוֹ כְּכִרְפַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נִמְוָה לָךְ: סֻס כִּי-יִפְסוּקִים. פְּלִיאֵיז טַיִן.

3. Rambam

1135-1204

Hilchos Lulav Chpt. 8

טרחן ויבין כי לכן נזר לשמש את קונו וכשהוא עושה מה שנצרכ בשבילו ישתח ויגיל ופי ששתחת של דברים חלויים נזכרים נעלים שאין קיימים חלו השתחה בעשיית האצות ונלמדת התורה והתכונה היא השתחה הלמותית. וזהו ששנתה נדרשי מוסרו שנה שנתה התכונה ולומר בני אם חסם לך ישמח לני גם לני (פסיקא):

עליו: (יב) אף על פי שכל המועדות מצוה לשמוח בהן. בחג הסוכות היתה שם במקדש שמחה יתירה שנאמר ושמחתם לפני ה' אלהיכם שבעת ימים. וכיצד היו עושין ערב יום טוב הראשון היו מתקנין במקדש מקום לנשים מלמעלה ולאנשים מלמטה כדי שלא יתערבו אלו עם אלו. ומתחילין לשמוח ממוצאי יום טוב הראשון. וכן בכל יום ויום מימי חולו של מועד

ואף בליל סוכה כי ולין זריכין להקנות עבדי. ולשער שעל דעת זה סמכו בהרבה מקומות שחוקמין ללוב לחז וכל הקהל יולאין בו כין כרלשון כין כטני: יב-יד אע"פ שכל המועדות נזכרו. דברי רבינו עד השתחה שיטתה אדם וכו' מנומריין פי התול כבאור מהן בשמחה ובגמול (גיגא).

מתחילין מאחר שיקריבו תמיד של בין הערבים לשמוח שאר היום עם כל הלילה: יג והיאך היתה שמחה זו. החליל מכה ומנגנין בכנור ובנגלים ובמצלותים וכל אחד ואחד בכלי שיר שהוא יודע לגנון בו. ומי שיודע בפה בפה. ורוקדין ומספקין ומטפחין ומפוזין ומכרכרין כל אחד ואחד כמו שיודע ואומרים דברי שיר וחושבות. ושמחה זו אינה דוחה לא את השבת ולא את יום טוב: יד מצוה להרבות בשמחה זו. ולא היו עושין אותה עמי הארץ וכל מי שירצה. אלא גדולי חכמי ישראל וראשי הישיבות והסנהדרין והחסידים והזקנים ואנשי מעשה הם שהיו מרקדין ומספקין ומנגנין ומשמחין במקדש בימי חג הסוכות. אבל כל העם האנשים והנשים כולן באין לראות ולשמע: טו השמחה שישמח אדם בעשיית המצוה ובאהבת האל שצוה בהן. עבודה גדולה היא. וכל המונע עצמו משמחה זו ראוי להפריע ממנו שנאמר תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב. וכל המגיס דעתו וחולק כבוד לעצמו ומתכבד בעיניו במקומות אלו חוטא ושוטה. ועל זה הזהיר שלמה ואמר אל תתהדר לפני מלך: וכל המשפיל עצמו ומקל גופו במקומות אלו הוא הגדול המכובד העובד מאהבה. וכן דוד מלך ישראל אמר ונקלותי עוד מצוה והייתי שפל בעיניו ואין הגדולה והכבוד אלא לשמוח לפני ה' שנאמר והמלך דוד מפזן ומכרכר לפני ה':

Halacha 12

Even though it is a mitzvah to rejoice on all the festivals, there was an additional celebration in the Temple on the festival of Sukkot, as [Leviticus 23:40] commands: "And you shall rejoice before God, your Lord, for seven days."

What was done? On the eve of the first day of the festival, they would set up a place in the Temple where women [could watch] from above, and men from below, so they would not intermingle with each other. The celebration would begin on the night after the first day of the festival. Similarly, on each day of Chol Hamo'ed, after offering the daily afternoon sacrifice, they would begin to celebrate for the rest of the day and throughout the night.

Halacha 15

The happiness with which a person should rejoice in the fulfillment of the mitzvot and the love of God who commanded them is a great service. Whoever holds himself back from this rejoicing is worthy of retribution, as [Deuteronomy 28:47] states: "...because you did not serve God, your Lord, with happiness and a glad heart."

Whoever holds himself proud, giving himself honor, and acts haughtily in such situations is a sinner and a fool. Concerning this, Solomon warned [Proverbs 28:10]: "Do not seek glory before the King." [In contrast,] anyone who lowers himself and thinks lightly of his person in these situations is [truly] a great person, worthy of honor, who serves God out of love. Thus, David, King of Israel, declared [II Samuel 6:22]: "I will hold myself even more lightly esteemed than this and be humble in my eyes," because there is no greatness or honor other than celebrating before God, as [II Samuel 6:16] states: "King David was dancing wildly and whistling before God."

4. Midrash - Pesikta D'Rav Kahana (Acharei Mos)

ושמחת בחגיך (דברים טז: יד). את מוצא שלש שמחות כת' בחג, ואילו ושמחת בחגיך (שם שם /דברים ט"ז/), והיית אך שמח (שם שם /דברים ט"ז/), ושמחתם לפני י"י אלהיכם שבעת ימים (ויקרא כג: מ). אבל בפסח אין את מוצא שכת' בו אפילו שמחה אחת, ולמה, אלא את מוצא שבפסח התבואה נידונית ואין אדם יודע אם עושה היא השנה אם אינה עושה, לפיכך אין כת' שם שמחה. ד"א למה אין כת' שם שמחה, בשביל שמחה בו המצריים. וכן את מוצא כל שבעת ימי החג אנו קורין בהן את ההלל, אבל בפסח אין אנו קורין בהן את ההלל אלא ביום טוב הראשון וליל, למה, כדאמר שמואל בנפול אויבך אל תשמח (משלי כד: יז). וכן את מוצא שאין כת' בעצרת אלא שמחה אחת, דכת' ועשית חג שבועות לי"י אלהיך ושמחת אתה וביתך (דברים טז: י-יא). ולמה כת' שם שמחה אחת, מפני שהתבואה נכנסת בפנים. ומאי טעמא אין כת' שם שתי שמחות, שכן את מוצא שאעפ"י שנכנסה התבואה בפנים אבל פירות האילן נידונין, לפיכך אין כת' שם שמחה שנייה. אבל בראש השנה אין כת' שם אפי' שמחה אחת. מאי טעמא, שהנפשות נידונות ומבקש אדם נפשו יותר מממונו, אבל בחג לפי שנטלו הנפשות דימוס שלהם ביום הכיפורים, כמו שכת' כי ביום הזה יכפר עליכם (ויקרא טז: ל), ועוד שהתבואה ופירות האילן בפנים, לפיכך כת' שם שלש שמחות, שנא' ושמחת בחגיך (דברים טז: יד), ושמחתם לפני י"י אלהיכם (ויקרא כג: מ), והיית אך שמח (דברים טז: טו). ד"א והיית אך שמח, מהו אך שמח את מוצא אעפ"י שאדם שמח בעולם הזה אין שמחתו שלימה. היאך בעולם הזה אדם נולד לו בן והוא מיצר עליהם לומר שהן בניו של קיימא או אינם של קיימא והילכך הוא מיצר, אבל לעתיד לבא הקב"ה מבלע את המות, שנא' ובלע המות לנצח וגו' (ישעיה כה: ח), אותה השעה שמחה שלימה, שנא' אז ימלא שחוק פינן ולשונינו רנה (תהלים קכז: ב). ד"א והיית אך שמח, אדם שמח בעולם הזה בא מועד לזקק לו בשר ומבשל בתוך ביתו לשמוח בשביל המועד, לא עשה אלא בא לאכול ומתחיל תותן לכל אחד ואחד מבניו חלקו, של אחי גדול משלי, ונמצא מיצר אפי' בתוך שמחתו, אבל לעתיד לבא הקדירות מבשלות ואדם רואה ונפשו שמח עליהם, הה"ד י"י תשפות שלום לנו (ישעיה כז: יב), הרי הקדירות מבשלות. א"ר פנחס הכהן בן חמא אין תשפות אלא לשון ביטול, שנא' שפות הסיר שפות וגם יוצק בו מים (יחזקאל כד: ג). באותה שעה אדם שמח שמחה שלימה, שנא' י"י תשפות שלום לנו (ישעיה כז: יב). חסלת פרשה אחרת.

1) Rejoicing that comes from financial prosperity:

“You shall rejoice in your festival” (Devarim 16:14). Note that rejoicing is mentioned three times with respect to this festival: “You shall rejoice in your festival” (*ibid*), “you shall have nothing but joy” (Devarim 16:15) and “you shall rejoice before the Lord your God seven days” (Vayikra 23:40). With regard to Pesach, however, note that there is not even one mention of rejoicing. Why is this so? Rather, note that on Pesach the fate of the grain crops lies in the balance, and whether or not the year will be a good one is unknown; therefore, there is no mention of rejoicing.

2) Rejoicing after having successfully completed the Yamim Noraim:

But with respect to Rosh Hashana there is not even one mention of rejoicing. What is the reason? It is that one's soul is in judgment, and one's soul is of greater concern than one's pocket. On The Festival [Sukkos], the souls have been acquitted on the Day of Atonement, as it is written: “For on this day atonement shall be made for you” (Vayikra 16:30). Moreover the grain crops and fruits have been harvested, therefore rejoicing is mentioned three times, as it is written: “You shall rejoice in your festival,” “you shall rejoice before the Lord your God,” and “you shall have nothing but joy.”

3) The expression, ach, nothing but joy indicates an incomplete simcha:

Another interpretation of *ach same'ach*: What does this mean? Even though a person may be happy in this world, his rejoicing is not complete. How so in this world? A son might be born to a person, and the person will be concerned about him, worrying about whether his child will survive, and so he is sorrowful. But in the World to Come the Holy One, blessed be He, will do away with death, as it is said, “He will destroy death forever” (Yeshayahu 25:8). At that time rejoicing will be complete, as it is said, “Then our mouths shall be filled with laughter, our tongues, with songs of joy” (Tehillim 126:2).

Another interpretation of *ach same'ach*: A person rejoices in this world. The festival comes, and he takes himself meat to cook in his home, to rejoice on the holiday. No sooner has he done so, he sits down to eat and begins serving each person, when one of his sons says, “My brother received a bigger portion than I,” and he finds himself saddened even in the midst of his rejoicing. But in the World to Come, the food will cook in the pots and people will see it and their souls will rejoice.

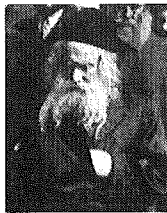
8. Rabbeinu Bachya

14th c.

(טו) והיית אך שמח. והלא כבר נאמר: ושמחת בחגך⁴³, אלא למד שישמח בכל שבעת הימים, זהו, אך, כלומר עד שיעברו כ"א ימים מתשרי, ואחר א"ך ימים כבר עברו שבעת ימי הסכות. ויתכן עוד שבא לרמוז שראוי לו למעט בשמחת העולם הזה שלשון אך, לשון מועט הוא, ומפני ששמח כבר בחג הפסח שהוא תחלת קציר העומר, וגדלה שמחתו בחג הקציר, וכענין שכתוב: שמחו לפניך כשמחת בקציר⁴⁴, ועתה בחג האסיף כי יאסוף תבואתו ופירותיו, צמרו ופשחו שמנו ושקויו⁴⁵, ותבא לו מנוחה והשקט אחר היגיעה והטורח והעמל הגה שמחתו כפולה, ועל כן יזכיר הכתוב הזה בתג הסכות: והיית אך שמח, כדי למעט השמחה, שהרי כל אכין ורקין מעוטי⁴⁶, ולמדך הכתוב שיתגהג האדם בשמחת העולם הזה בדרך בינוני, ואף בזמן עשית המצות ראוי לו שישמח וירעד, וכענין שדרשו רז"ל⁴⁷: עבדו את ה' ביראה וגילו ברעדה⁴⁸, במקום גילה שם תהא רעדה. לפי שבעולם הזה יש בו יצר הרע שהוא נמשך אחר השמחה, ואין הצדיקים בטוחים בעצמם, אבל עיקר השמחה ושלמותה הוא לעולם הבא בראית פני שכינה, בשפע שאין לה הפסק, ובתוספת השגה ותענוג שאין לו תכלית, וכן אמר ישעיה ע"ה: ויספו עבדים בה' שמחה ואבינוני אדם בקדוש ישראל יגילו⁴⁹.

Perhaps it intimates to us that one should lessen one's rejoicing in this world, for the expression *ach* is a word denoting limitation. Since a person begins rejoicing on Pesach, that being the beginning of the harvest of the *omer*, and his rejoicing increases on the Harvest Festival [Shavuot], as it is said, "They have rejoiced before You as they rejoice at reaping time" (Yeshayahu 9:2), when the Feast of Ingathering [Sukkos] comes and he gathers his grain and fruit, his wool and flax, his oil and wine-making harvest, and looks forward to rest and calm after toil and travail, his rejoicing is redoubled. Therefore this verse mentions that on Sukkot you should be *ach same'ach* – restrained in your rejoicing, for all expressions of *ach* and *rak* indicate limitation; thus the Torah teaches that this middle-of-the road way should be followed when rejoicing in this world.

While performing commandments it is fitting for a person to rejoice and tremble, as the Sages interpreted the verse, "Serve the Lord in awe; rejoice with trembling" (Tehillim 2:11). Where there is rejoicing, there should be trembling because of the evil inclination in this world, which is drawn towards rejoicing; and the righteous do not put their trust in themselves. Utter rejoicing in its perfect state is for the World to Come, upon beholding the Divine Presence, enjoying unlimited abundance along with comprehension and pleasure that has no end, for thus said Yeshayahu, of blessed memory: "Then the humble shall have increasing joy through the Lord, and the neediest of men shall exult in the Holy One of Israel" (Yeshayahu 29:19).

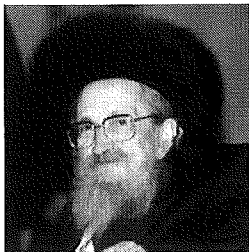

9. Sfas Emes – Sukkos 1877
R. Yehudah Aryeh Leib Alter (1847-1905)

חלו

For *ach* serves to place limitations on joy which is not desirable, exceeding the permissible limits; that is what the Torah meant by "and you shall having nothing but joy". This confirms that the joy can spread to the extent of libertarianism, Heaven forbid; therefore, it is coupled with the word *ach*, which expresses limitation. Just as the Sages interpreted *ach es ha-zahav* (Numbers 31:22) as indicating that one must first remove the rust, likewise with *ach same'ah*, the joy should be only for the sake of Heaven, with no impurities. And in truth, *ach* is to exclude the gentiles, as it is written, "And no outsider can share in its joy" (Tehillim 14:10).

רבינו מבאר כאן שאע"פ שהשמחה בטוה ויסודו בקודש, אבל השמחה צריך גבול שלא יבא לפריקת על.
והיית אך שמח (דברים טו, טו), לאשר כי השמחה יכול להתפשט לכוא לידי פריקות עול ח"ו לכן נאמר בו אך לשון מיעוט. ואחז"ל אך את הזהב שצריכין להעביר החלודה⁴⁸ כמו כן אך שמח להיות השמחה רק לשם שמים בלי פסולת. ואמת אך למעט האומות כמ"ש (משלי י"ו), בשמחתו לא יתערב זר ועמ"ש לקמן⁴⁹.

12. *Nesivos Shalom*
R. Shalom Noach Berzovski
1911-2000

מקור השמחה ההתנערות מעניני עוה"ז

ולכן חג הסוכות הוא זמן שמחתנו, שענינו להתנער מעניני עוה"ז, כמאמר מרן בב"א זי"ע הנ"ל שבסוכות יהודי מתנער מביתו ומכל עניני הנאות העוה"ז ומתבודד עם הקב"ה בסוכתו. ולכן המצוה באה רק לאחר הימים הנוראים, ראש השנה ויום הכפורים, כי אז איש יהודי מסוגל יותר להתנער מכל עניני הנאות העוה"ז ולהיות עם קונו בלבד. עוד איתא בבית אברהם, שיום כפור מכפר על החטאים והפגמים העבים והמגושמים, אך עדיין נשאר בו ריח רע מהחטאים ומהנאות ההיתר והרשות, וע"כ עיקר עבודת ה' בחג הסוכות הוא שיהודי יתנער מכל הנאות ועניני עוה"ז, שע"ז מסתלק ממנו הריח רע ונטהר לגמרי גם מכל עניני רשות והנאות היתר. והביאור בזה, שביום הכפורים העבודה היא במדת היראה, ויראת ה' היא רק על עניני איסור ולא על עניני היתר ורשות, אבל חג הסוכות מדתו אהבה בחי' וימינו תחבקני, והכלל במדת אהבה הוא כמו דאיתא בפרי הארץ שכל הנאה גשמית היא בחי' נרגן מפריד אלוף שמפריד בין יהודי להקב"ה, ובכדי להשיג את מדת אהבת ה' ולדבקה בו צריך יהודי לוותר על כל הנאות העוה"ז, וזהו עיקר העבודה בחג הסוכות להתנער מכל עניני העוה"ז. ולכן החג הזה הוא זמן שמחתנו, שבו מסוגלים להשיג את מדת השמחה בשלימות, כי מתקיים בו כמאמר מרן הק' מקוברין זי"ע, איזה עולם מלא אור ומתיקות, לאלו שאינם שקועים בו, ואיזה עולם חשוך ומר הוא לאלו השקועים בו, וכיון שע"י מצות סוכה מתנער ופורש לגמרי מכל שייכות לעניני עוה"ז ואינו שקוע בו וזכה לזמן שמחתנו מלא אור ומתיקות.

וזה ענין מצות ארבעה מינים שהם דומין לאברים,

ולקחתם לכם ביום הראשון וגו' ושמחתם לפני ה' אלוקיכם. משמעות הכתוב שכל תכלית מצות לקיחת ד' מינים היא ושמחתם לפני ה' א. וצריך להבין איך קשורה מצוה זו לתכלית השמחה שהיא התוכן הפנימי של חג הסוכות זמן שמחתנו. עוד צ"ב אומרם ז"ל שמשמחת בית השואבה היו שואבין רוח הקודש. למה דוקא במצוה ובשמחה זו נתעלו עד למדרגת רוח הקודש. כן צ"ב הקשר הפנימי של המצוות שנצטוונו עליהן בחג, ישיבת סוכה ארבעה מינים וניסוך המים, דמסתבר שכל המצוות קשורות למהות החג, כשם שמצות מצה קשורה לענינו של חג הפסח וכיו"ב.

והענין דהנה מדת השמחה אי אפשר ליהודי להשיגה אלא כאשר מתנער כליל מכל הנאות ועניני העוה"ז. כאשר האדם שקוע בהם, לעולם אינו בא על סיפוקו, כמאחז"ל (קה"ר א, לד) אין אדם יוצא מזה העולם וחצי תאוותו בידו, ואינו שבע לעולם, בחי' משביעו רעב (סוכה נב:). רק כשמתנער מכל עניני העוה"ז אז מגיע למדת השמחה האמיתית. וע"ד המשל המובא מבעלי המוסר, למלך אחד שהיה חולה מאוד והרופאים אמרו שרפואתו היחידה היא שילביש כתונת של אדם ששרוי בשמחה ללא כל דאגות, וכאשר הלכו לחפש ולבקש לא מצאו שום אדם נטול דאגות, וכאשר לאחר מאמצים מרובים נמצא סו"ס אדם שמח וטוב לב שאין לו כל דאגות אמר להם שאין לו בכלל כתונת, ואלמלי היה לי כתונת הרי כבר היו לי דאגות סביבה, רק מחמת שאין לי מאומה הריני שרוי תמיד בשמחה ואני מחוסר כל דאגה. והוא כאמור שא"א להשיג את השמחה כל עוד שיש לאדם רצונות העוה"ז.

הלחם אשר הוא אוכל, וכמ"כ י"ל שמרמז אף לעניני לחם כפשוטו, תאות האכילה. שלח ממך תאוות אלו בחג הקדוש הזה שהוא בחי' על פני המים, שנאמרה בו מצוות ניסוך המים, ובו נדונין על המים, כי ברוב הימים תמצאנו, שאם תתקדש ותטהר את עצמך במדה זו בחג הסוכות תמצא את השפעת קדושת החג בזה ברוב הימים של השנה, דלכאורה יש להבין מדוע שיך ענין זה של שלח לחמך דוקא לסוכות ומהו הקשר אל פני המים. אך הביאור כדברינו, שזה הי' ענין ניסוך המים לטהר את מדת האהבה שלו ולהקריב את כל האהבות להשי"ת, וזה ענין כל המצוות של זמן שמחתנו.

ועפ"ז יבואר גם מ"ש בתורת אבות עה"פ אסרו חג בעבותים עד קרנות המזבח, שעיקר ענינו של החג אינו רק בהארות והשגות, אלא במה שקושר את הארת החג בעבותים, בענינים והתאוות העבים והגסים. משל לבן המלך שנתחבר אל הליסטים ורצה אח"כ לחזור אל המלך, והלך אליו ועשה רצונו כיאות, אך המלך עדיין אינו רוחש לו אימון בחששו פן יחזור לחבורת הליסטים, כיון שהרגיש בן המלך בזאת חזר אל הליסטים ויחולל בקרבם מהפכה גדולה עד שהיטה את לב הליסטים כולם אל המלך, ועכשיו משראה המלך את המהפכה שחולל בנו שאפי' אויבי המלך נעשו אוהביו שב אימונו בו כבתחילה. ענין אויבי המלך הם עניני התאוות והנאות ההיתר של האדם, וע"י שהוא מתנער מהם ומעלה אותם להשי"ת הר"ז נחשב כמי שמוסר את אויבי המלך ומהפכם להיות אוהביו. וענין זה מתקיים בחג הסוכות ע"י ניסוך המים ושאר עניני החג המסוגלים לכך, שע"יז הוא נטהר מן הריח הרע שנגרם מעניני ההיתר, וזו ההשלמה לימים הנוראים, כי השלימות בתכלית היא בחג הסוכות.

שבהם נכללו כל השרשים של הנאות האדם, עין רואה, והלב חומד, והשדרה היא המקשרת בין מח הדעת המקור למדת יסוד ועד סיומא דגופא, והשפתים שכל עמל אדם לפיהו היינו עניני תאות האכילה. והמצוה באה להורות שעל יהודי למסור כל הנאותיו להשי"ת. וזה פירוש הכי ולקחתם לכם ביום הראשון וגו' ושמחתם לפני ה' אלקיכם, לפי שע"י מצות ד' המינים שענינם למסור לה' את כל עניני הנאות עוה"ז, ע"ז האדם מגיע למדת השמחה.

וזהו גם ענין השמחה המופלגת שהיתה בשמחת בית השואבה, כי ניסוך המים כמבואר לעיל מרמז על מסירת כל האהבות להשי"ת, וע"י כך משיגים את מדת השמחה האמיתית. וז"ש כל מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו, פירוש, מי שלא הגיע לדרגה זו שיכול למסור את הנאותיו ואהבותיו להשי"ת אינו יכול להגיע למדת השמחה האמיתית, שאי אפשר להשיגה אלא ע"י שמתנער כליל מכל עניני הנאות העוה"ז. ולכן קבעה התורה שמחה זו בחג הסוכות אחרי יום הכפורים שבו טיהר איש יהודי את עצמו מכל פגמיו, וכבר הי' מסוגל להגיע למדרגה הגבוהה ביותר, להתנער מכל עניני עוה"ז ולמסור את כל האהבה להשי"ת, עד שהשיג את מדת השמחה. ומש"כ בשמחת בית השואבה היו שואבין רוח הקודש, כי א"א להשיג מעלת רוח הקודש אלא כשאין לאדם אפי' שייכות קלה לעניני העוה"ז, לכן דוקא בשעת השמחה הזאת שבה התנערו כליל מכל עניני העוה"ז היו שואבין רוח הקודש.

ועפ"ז יש לבאר מאמר מרן בעל יסוה"ע זי"ע עה"פ (קהלת יא) שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו. שלח לחמך כינוי למ"ש חז"ל בפ"י

13. Bereavement Siddur
Rabbi Jacob J. Schacter

bility of *ta'anis* and *simchah*.²) There is also an obligation on the part of a groom to "gladden his wife" (*ve-simach es ishto*; *Deuteronomy* 24:5) for the first year of their marriage. All of these examples, and there are others, point to the common conception of *simchah*. Nevertheless, the Rav zt"l pointed to an additional dimension of *simchah*, one that transcends the physical or emotional. He noted that, very often, the word "*simchah*" in the Torah is juxtaposed to the phrase of "*lifnei Hashem*." This is the case in the verse from *Deuteronomy* 16:11 cited above, as well as in many others (see, for example, *Leviticus* 23:40; *Deuteronomy* 12:7,12,18; 26:10-11; 27:7). As a result, suggested Rabbi Soloveitchik zt"l, what *simchah* really means is an awareness that whatever occurs to us, does so "*lifnei Hashem*," in the presence of and with the full knowledge of God. *Simchah*, in essence, according to the Rav zt"l, is not simply only an emotion, but a cognitive understanding or a conceptual awareness that there is no such thing as chance, fate or coincidence (which the Rambam, in *Hil. Ta'aniyos* 1:3, considers *derech achzoriyus*). Rather, God Himself is directly involved in all aspects of our lives — the good as well as the bad.

Having posited this axiomatic principle, the Rav zt"l answered all the questions posed earlier. Indeed, we are mandated to have the same level of *simchah* for happy as well as for tragic occurrences in our lives, i.e., to fully recognize that each one of these events, whatever they may be, occurs to us *lifnei Hashem*, in the presence of God.³ It is also for this reason that the *Tochachah* will come, he said. If *simchah*, i.e., an awareness that a person lives his or her life continually in the presence of God, is lacking, then all the *mitzvos* being performed are virtually meaningless. Without such a basic and fundamental awareness, they are considered *ma'aseh kof bi-almia*, the mere mechanical acts of a monkey or robot, with little, if any, spiritual value or significance whatsoever.⁴ And, finally, the Torah requires us to have an awareness of *lifnei Hashem* precisely on *Yom Tov* when we commemorate those great historical events in which the presence of God was so overt and obvious. On days commemorating miracles which occurred to *Klal Yisrael*, we must certainly realize that just as God's presence was so palpable then for our people as a nation, so too is He always a fundamental and integral part of our daily lives as individuals.

2. See also *Sefer Yerei'im ha-Shalem*, #227. This theme is developed by R. Bezalel Zolty in his *Mishnas Yrnetz*, Vol. 1 (Jerusalem, 1976), p. 158b.

3. In explaining the Gemara in *Moed Katan* cited earlier, Rav Soloveitchik zt"l suggested that *simchah* is a *kiyyum she-bi-lev* of *lifnei Hashem*, an internal feeling of closeness to God, while *aveilus* is exactly the opposite, a *kiyyum she-bi-lev* of "*hisrachkus mi-lifnei Hashem*," an experience of alienation and distance from God. As a result, *simchas Yom Tov* and *aveilus* are mutually contradictory. However, here, Rav Soloveitchik zt"l pointed out, the Gemara (*Berachos* 60b) requires that the *aveil*, indeed, experience *simchah* on another level, through aspiring to transcend his or her feelings of estrangement and alienation from God by realizing that his or her tragic loss must also be approached with a *lifnei Hashem* awareness.

4. See the very careful formulation of the Rambam at the end of *Hil. Sukkah* 8:15.

of this apparently extra, supererogatory dimension in itself enough to cause such horrible *tochachah*? After all, even if the *simchah* was lacking, the people were, indeed, Torah observant Jews!

Finally, a third question. On the holiday of Sukkos, the Torah requires us to be happy. It states (*Deuteronomy* 16:14), "And you shall rejoice in your festival (*ve-samachta bi-chagecha*)." On *Shavuot*, as well, the Torah (*Deuteronomy* 16:11) mandates, "And you shall rejoice before the Lord your God (*ve-samachta lifnei Hashem Elokecha*)." But how can the Torah legislate an emotion? One can understand the Torah mandating a particular mode of behavior — what to do or what not to do — or mode of thought — what to believe or what not to believe. But how can the Torah command one to feel something? To go back to the *Mishnah* with which we began, imagine if someone buried a child, *rachmana litzlan*, on *erev Sukkos*. Is it conceivable that the Torah would require that father or mother to "be happy" just a few hours later with the onset of the holiday?

Many years ago, I heard that the late great Rabbi Joseph B. Soloveitchik, *zeicher tzadik li-veirachah*, asked these questions and presented a single fundamental principle which answers them all. He suggested that, in its essence, *simchah* does not mean joy or happiness in the way in which we commonly understand it. Of course, there is a physical and emotional dimension to *simchah*. The Gemara (*Pesachim* 109a) posits that one fulfills the *mitzvah* of *simchas Yom Tov* (joy of the festivals) through wine (for men) or special clothing (for women). (See also Rambam, *Hil. Yom Tov* 6:17-18.) Furthermore, the Gemara (*Moed Katan* 14b) rules that there is no *aveilus* on *Yom Tov* because the sadness associated with personal mourning is superseded by the joy incumbent upon all Jews to experience on the *chag*.⁵ Chazal (*Maseches Sofetim* 19:6) also ruled that *Yom Kippur* is not a *Yom Tov*, and that no words of "*moed*" or "*simchah*" should be recited during its *tefillos*, "for there is no *simchah* except through eating (*she-ein simchah belo achilah*)." (See also Rambam, *Hil. Ta'aniyos* 1:14 for the inherent incompati-

1. On a number of occasions, Rabbi Soloveitchik zt"l stressed an intrinsic incompatibility of *aveilus* and *simchah*, basing himself upon this talmudic passage negating *aveilus* on *Yom Tov* because the communal positive commandment of *simchah* ("*ve-samachta bi-chagecha*") outweighs the personal *mitzvah* of *aveilus*. He developed the notion that, in various different halachic contexts (e.g., *aveilus* on *Yom Tov*, *Shabbos*, *Rosh Hashanah* and *Yom Kippur*; *aveilus* for a *kohen gadol*, *memudah* and *metzora*), *aveilus* and *simchah* are mutually exclusive. See his *Shiurim le-Zeicher Abba Mari z"l*, Vol. 2 (Jerusalem, 1985), pp. 182-96, esp. p. 188ff; "ur-Vikashatem mi-Sham," in *Ish ha-Halachah—Galuy ve-Nistar* (Jerusalem, 1979), pp. 209-12, n. 19; R. Zevi Yosef Reichman, *Reshimas Shi'urim she-Ne'emri al yedei Maran ha-Gaon Rabbeinu Yosef Dov Halevi Soloveitchik* (New York, 1989), p. 218. See also *Shi'urim le-Zeicher Abba Mari z"l* (Jerusalem, 1983), p. 67; "Catharsis," *Tradition* 17:2 (Spring, 1978): pp. 48-49; *Halachic Man*, trans. Lawrence Kaplan (Philadelphia, 1983), pp. 76-78; Z. Y. Reichman, pp. 284-85; "Ish ha-Halachah," in *Ish Halachah — Galuy ve-Nistar*, p. 40; *Al ha-Teshuvah*, ed. P. Pei (Jerusalem, 1975), pp. 40-41; Abraham R. Besdin, ed., *Man of Faith in the Modern World: Reflections of the Rav*, Vol. 2 (Hoboken, 1989), pp. 119-20. (My thanks to Rabbi Aaron Cohen, former Assistant Rabbi of The Jewish Center, for bringing most of these sources to my attention.)

This awareness of living *lifnei Hashem* is most important for an *aveil* who has been forced to recently recite *Baruch ... Dayyan ha-emes*. This realization — that God's presence is to be felt even in this moment of most acute pain and sorrow — is a source of great comfort and consolation for the mourner throughout *shivah* and in the following months and years. And it is a lesson to be learned by *all* who enter a house of mourning as well. Ultimately, as the Gemara (*Berachos* 6b) notes, "*igra de-bei tamia shsikusa*," the reward granted in a *beis aveil* is for silence. Perhaps this could apply to the *aveilim* themselves and also to those who come to comfort them through *nichum aveilim* as well as by participating in the *minyán* in the *beis aveil*. (Several commentators have noted that prayer in a house of mourning is a source of great comfort. See R. Gavriel Zinner, *Nit'ei Gavriel al Hil. Aveilus* [New York, 1992], pp. 387-88, n. 9.) While the catharsis offered by speech is important to the *aveil*, so too is introspective silence. Both the *aveilim* and those who come to comfort them need to utilize this silence as an opportunity to realize and to feel the Divine Presence in all aspects of their lives.

May we all merit to feel that Presence and to be comforted by the awareness of *karov Hashem li-chol kor'av* (*Psalms* 145:18), that God is close to all who reach out to Him, in happiness and also in sadness.

Let Go, Let God